

SA IMENOM (U IME) ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA.

KNJIGA ZAKLANIH ŽIVOTINJA I LOVA I IMENOVANJA NAD LOVOM

ili onih koje su određene da se zakolju za običnu hranu), **I LOVA** (tj. ulovljenih životinja) **I IMENOVANJA NAD LOVOM** (tj. i izgovaranja Allahovoga imena nad ulovljenom životinjom i pri puštanju u lov lovačkoga psa da se izgovori Allahovo ime)

I (KNJIGA) govora Allaha: "Zabranila se je na vas (tj. vama izvjesna) uginula životinja....", ka Njegovom govoru (tj. sve do Njegovoga govora) "....., pa ne plašite se njih, i plašite se Mene,.....", i **(KNJIGA)** Njegovoga govora, uzvišen je: "O (vi) koji ste vjerovali, zaista iskušaće svakako vas Allah sa (jednom) stvari od (izvjesnoga) lova (lovljenja što) postignu njega vaše ruke i vaša koplja....", ajet (taj vidjeti), i **(KNJIGA)** Njegovoga govora, veličajno je Njegovo spominjanje: "..... dozvolila se je za vas (tj. vama) životinja (od te) stoke (domaće), osim (onoga) što se čita na vas (tj. što se čita vama).....", ka Njegovom govoru (tj. pa dalje sve do Njegovoga govora) "....., pa ne plašite se njih, i plašite se Mene,.....".

A rekao je Ibnu Abbas: "El-'ukudu" je (što i) "el-'uhudu" - obaveze (ugovori i ono) što se je dozvolilo i (ono što) se je zabranilo. "..... osim (onoga) što se čita na vas (vama).....", (to) je svinja (krmak, prase). "..... jedžrimennekum.....", je (što i) "jahmilennekum": (i neka ne) nosi nipošto vas (tj. neka ne navede nipošto vas). "..... šene'anu.....", je "adavetun": neprijateljstvo. "..... el-munhanikatu....", je (ona životinja koja) se zadavi (udavi, uguši nečim), pa umre. "..... el-mevkuzetu.....", je (ona koja) se udara sa (izvjesnim) drvetom (koje) udara nju (životinju tako žestoko), pa (ona od toga) umre. A "..... el-mutereddijetu....", je (ona koja) se sruši (obori, skrha) od (sa izvjesnoga) brda. A "..... en-netihatu....", je (slučaj kada) se rogom probode (ubode izvjesna) ovca (od strane neke životinje koja ima rogove), pa što si stigao njega (da) se miče sa svojim repom ili sa svojim okom, pa zakolji (prekolji), i jedi.

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, pričao nam je Zekerijja od Amira, od Adijja, sina Hatima, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Pitao sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, o lovu (pomoću izvjesnoga) mi'rada.

("Mi'rad" je naprava, sprava jednostavnoga oblika kojom se je u ono vrijeme lovilo ponekad. Neki kažu da je to neka vrsta strijele. Neki vele da je to obični štap koji je na vrhu oštar, šiljat. Neki vele da je to obično jedno teško drvo. Ako se radi i o strijeli, ta strijela je takva da se lako pri bacanju na životinju okrene tako da udari životinju svojom sredinom, pljoštrimice, a ne vrhom i šiljatim dijelom, pa ona pogođena životinja ne bude ustrijelita, nego umlatita, a kao umlačena, nije dozvoljena jesti. U daljem toku, tj. u daljem tekstu izraz "el-mi'radu" će se prevoditi sa našim izrazom "nepodesna naprava".)

Rekao je (Muhamed a.s.): "Što je pogodilo (Što je pogođeno) sa svojom oštricom, pa jedite ga. A što je pogodilo (A ako je pogođeno) sa svojom širinom, pa ono (pa to) je umlačeno." I pitao sam ga o lovu (izvjesnoga) psa, pa je rekao: "Što je uhvatio na tebe (za tebe, tj. tebi), pa (to) jedi, pa (tj. jer) zaista uzimanje (tj. hvatanje životinje i njezino klanje od strane dresiranoga) psa je (jedno) klanje. A ako si našao sa tvojim (tj. sa svojim) psom ili tvojim (svojim) psima (jednoga drugoga) psa osim njega (osim svoga), pa si se plašio da bude uzeo njega (tj. nju - ulovljenu životinju) sa njim, a već je ubio njega (tj. nju), pa ne jedi (tu

životinju), pa (tj. jer) si spomenuo ime Allaha samo na (puštanju) svoga psa, a nisi spomenuo njega (Božije ime) na (puštanju drugoga) osim njega."

GLAVA

lova (izvjesne) nepodesne sprave.

A rekao je Ibnu Umer o (životinji) ubijenoj sa (izvjesnom osušenom zemljanom) kuglom (kuglicom): To je umlaćena (životinja). I mrzio je njega (tj. takav način lova) Salim, i Kasim, i Mudžahid, i Ibrahim, i Ata' i Hasen. I mrzio je Hasen bacanje (te) kugle (kuglice koja se bacila iz naprave sličnoj prački) u (izvjesnim) selima i gradovima (zbog opasnosti da budu pogođeni ljudi), a neće vidjeti (tj. a ne vidi) u njemu (u tom bacanju nikakve) štete u (prostoru) što je osim njega (osim grada i sela).

PRIČAO NAM JE Sulajman, sin Harba, pričao nam je Šubete od Abdullaha, sina Ebu Sefera, od Šabije rekao je: Čuo sam Adijja, sina Hatima, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Pitao sam poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, o (izvjesnoj) nepodesnoj spravi (za lov), pa je rekao:

"Kada si pogodio sa njezinim oštracom, pa jedi. Pa kada je pogodio sa njezinom širinom pa je ubio, pa zaista ono je umlaćeno, pa ne jedi." Pa sam rekao: "Pošaljem moga (A kada pošaljem svoga psa?" Rekao je: "Kada si poslao tvoga (svoga) psa, i imenovao si (tj. spomenuo si Allahovo ime kada si slao psa u lov, a to će reći: i rekao si Bismillahi), pa jedi." Rekao sam: "Pa ako je jeo (pas neki dio ulovljene životinje)?" Rekao je: "Pa ne jedi (meso takve životinje), pa (jer) zaista on nije uhvatio na tebe (tj. tebi). Uhvatio je samo na sebe (tj. sebi, a to će reći da pas nije dobro dresiran još)." Rekao sam: "Pošaljem svoga psa, pa nađem sa njim (jednoga) psa drugoga?" Rekao je: "Ne jedi, pa (jer) zaista ti si imenovao (rekao Bismillahi) samo na tvoga (svoga) psa, a nisi imenovao (nisi rekao ti Bismillahi) na (toga) drugoga (psa)."

GLAVA

(onoga) što je pogodila (izvjesna) nepodesna sprava sa svojom širinom (tj. sredinom, tupim dijelom).

PRIČAO NAM JE Kabisate, pričao nam je Sufjan od Mansura, od Ibrahima, od Hemmama, sina Harisa, od Adijja, sina Hatima, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: Rekao sam:

"O poslaniče Allaha! Zaista mi pošaljemo (šaljemo izvjesne) pse poučavane (za lov, tj. dresirane)." Rekao je:

"Jedi (ono) što su uhvatile (te životinje) na tebe (za tebe, tj. tebi)." Rekao sam: "I ako su ubile (uhvaćenu životinju)?" Rekao je: "I ako (tj. Iako) su ubile." Rekao sam: "I zaista mi gađamo sa (izvjesnom) nepodesnom spravom." Rekao je: "Jedi (ono) što je probola (ta sprava, tj. što je ubila oštracom, oštricom). A što je pogodila sa svojom širinom (tupom stranom), pa ne jedi."

GLAVA

lova (izvjesnoga) luka (od strijele, strjelice).

A rekao je Hasen i Ibrahim: Kada je udario lov (ulov, tj. životinju koja se lovi), pa se je odsjekla (otpala) od njega (od lova, lovljene životinje) ruka ili noga (tj. prednja noga ili zadnja noga), neće jesti (onaj dio) koji se je odsjekao (otpao), a jesti će ostali (dio) njega (nje - ulovljene životinje). A rekao je Ibrahim: Kada si udario njegov vrat ili njegovu sredinu, pa jedi ga.

(To jest: Kada si udario ulovljenu životinju oštrim oruđem po vratu ili po sredini tijela i tako je usmrtio, pa jedi je. "Sajdun" je muškoga roda, a znači lov, lovljenje, a znači i životinju koja je ulovljena ili koja se lovi. U daljem tekstu prevodiće se taj izraz "sajdun" sa našim izrazom "ulov" kada "sajdun" bude značio životinju koja se lovi ili koja je ulovljena.)

A rekao je Aameš od Zejda: Bio je nepokoran na (jednoga) čovjeka od roda (od porodice) Abdullaha (Mes'udovoga jedan divlji) magarac (tj. nije se dao uloviti jedan divlji magarac jednome čovjeku od porodice Abdullahove), pa je zapovjedio njima (Abdullah) da udare njega gdje je bilo lako (tj. gdje im se pokaže najlakše da ga udare). Ostavite (ono) što je palo (što je otpalo) od njega (prilikom savlađivanja njegova), i jedite ga.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jezida, pričao nam je Hajvete, rekao je: izvijestio me je Rebiate, sin Jezida, Dimeškija od Ebu Idrisa, od Ebu Salebeta Hušenije rekao je: Rekao sam:

"O vjerovijesniče Allaha! Zaista mi smo u zemlji (jednoga) naroda pripadnika knjige, pa da li (da) jedemo u njihovim posudama? I u zemlji lovim lova (lov) sa svojim lukom (tj. strjelom) i sa svojim psom koji nije poučen (dresiran) i sa svojim psom poučenim, pa šta je dobro meni?" Rekao je:

"Što se tiče (onoga) što si spomenuo od pripadnika Knjige (Biblije), pa ako ste našli (tj. ako nađete neke druge posude) osim njih (tj. osim njihovih), pa ne jedite u njima (tj. u njihovima). A ako niste našli, pa operite ih i jedite u njima. A što si ulovio sa svojim lukom, pa si spomenuo ime Allaha, pa (to) jedi. (Misli se na spominjanje Allahovoga imena prilikom odapinjanja i puštanja strijele.). A (ono) što si lovio (ulovio) sa svojim psom poučenim, pa si spomenuo ime Allaha, pa (i to) jedi. A što si ulovio sa svojim psom nepoučenim, pa si stigao njegovo klanje (tj. pa si zatekao živo, živu životinju koja se lovi, pa si ga zaklao-taj ulov, ili pa zakolji ga), pa jedi (i taj takav ulov)."

GLAVA

(izvjesnoga) bacanja dvama prstima (kamenčica, kamenčića na nekoga i na nešto, stavivši kamenčić između palca i kažiprsta, ili između dva kažiprsta) i (izvjesne suhe zemljane) kuglice (kugle veličine lješnika - "bundukatun" znači i lješnik).

(Pod izrazom "el-bundukatu": kuglica veličine lješnika-lješnjaka misli se bacanje te kuglice iz nekakvoga luka ili pračke na životinju koja se lovi.)

PRIČAO NAM JE Jusuf, sin Rašida, pričao nam je Veki' i Jezid, sin Haruna, a (ova) riječ (tj. ovaj tekst, citat) je za Jezida (vezan, tj. riječ je Jezidova, citira se Jezidovo pričanje), od Kehmesa, sina Hasena, od Abdullaha, sina Burejdeta, od Abdullaha, sina Mugaffela, da je on vidio (jednoga) čovjeka (da) baca sa dva prsta (kamenčić), pa je rekao njemu:

"Ne bacaj sa dva prsta, pa (tj. jer) zaista je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zabranio (to izvjesno) bacanje sa dva prsta (uzevši kamenčić), ili je bio (običaja da) mrzi (izvjesno) bacanje sa dva prsta (uhvativši, prihvativši kamenčić). I rekao je:

"Zaista ono neće se loviti s njim (s tim načinom) ulov, i neće se poubijati (ili izranjavati mnogo) s njim neprijatelj, a ali (nego) ona (ta radnja) već razbije (izvjesni) zub i iskopa (izbije izvjesno) oko." Zatim je vidio njega poslije toga (da opet) baca sa dva prsta, pa je rekao njemu (ili: pa mu je rekao):

"Pričam ti od poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, da je on zabranio (to) bacanje (gađanje) sa dva prsta (prihvativši kamenčić, kamen), ili je mrzio (to) bacanje sa dva prsta, a ti (opet) bacaš sa dva prsta. Neću govoriti tebi (tj. Neću govoriti s tobom) tako i tako (tj. toliko i toliko)."

GLAVA

(onoga) ko je sakupio (tj. uzeo sebi kakvoga, nekoga) psa (koji) nije pas lova ili stoke (tj. koji nije pas za lov-lovački pas niti za čuvanje stoke na paši).

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, pričao nam je Abdul-Aziz, sin Muslima, pričao nam je Abdullah, sin Dinara, rekao je: čuo sam Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Ko je sakupio (sastavio, posjedovao, imao, nabavio, tj. Ko sebi uzme nekoga) psa (koji) nije sa psom (tj. koji nije pas za čuvanje) stoke (blaga na paši) ili obični (na lov, lovački, tj. ili to ne bude pas koji se obikao na lov, obučio za lov), okrnje se (oduzme mu se) svaki dan od njegovoga posla dva kirata (Allahove nagrade)."

PRIČAO NAM JE Mekkijski, sin Ibrahima, izvijestio nas je Hanzalet, sin Ebu Sufjana, rekao je: čuo sam Salima (da) govori: čuo sam Abdullaha, sina Umera, (da) govori: čuo sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) govori:

"Ko je sakupio (uzeo sebi nekakvoga drugoga) psa osim (što je) pas obiknut za lov ili pas stoke (tj. pas za čuvanje blaga na paši), pa zaista ono krnji se (okrnjava se) od njegove nagrade svaki dan dva kirata."

(Dva kirata znači - kako je u jednom hadisu rečeno - koliko dva velika brda, dvije planine.)

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malik od Nafi-a, od Abdullaha, sina Umera, rekao je: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ko je sakupio (uzeo sebi nekakvoga) psa osim psa stoke (blaga na paši) ili obiknutoga na lov, okrnje se od njegovoga posla svaki dan dva kirata."

GLAVA:

Kada je jeo (izvjesni) pas (ulovljenu životinju), i Njegov govor, uzvišen je: "Pitaju te šta je to dozvolilo se njima? Reci: Dozvolilo se je vama (da jedete izvjesna) lijepa jela i što ste poučili od (izvjesnih) ranjavačica (tj. grabljivica, krvožednih životinja - a to će reći: lovilica, životinja

koje se upotrebljavaju, koje se koriste za lov - i to bivši vi) poučavači pasa (dreseri, pa ono što vam takve životinje ulove, dozvoljeno vam je)....".

(A riječ "el-dževarih" je značenja) "Es-savaidu" (koje love) i "el-kevasibu" (koje stiču, zarađuju). "Idžterehu" je (što i) "iktesebu": stekli su (zaradili su sebi). "..... poučavate njih od (onoga) što je poučio vas Allah, pa jedite od (onoga) što su uhvatile (lovačke životinje) na vas (za vas, tj. vama)....", ka Njegovom govoru (tj. do Njegovoga govora) "..... brzi obračunom (ili: brz kod obračuna).".

A rekao je Ibnu Abas: Ako je jeo (lovački) pas (ulov), pa već je pokvario njega. Uhvatio je samo na svoju osobu (tj. za sebe, sebi), a Allah govori: "..... poučavate ih od (onoga) što je poučio vas Allah.....", pa se udaraju (tj. pa će se udarati, tući) i poučavaju se (tako sve) dok ostave (napuste jedenje ulovljene životinje). A mrzio je njega (ulov koji je pas jeo - to je mrzio) Ibnu Umer. A rekao je 'Ata': Ako je pio (izvjesnu) krv (tj. Ako je lovački pas pio krv ulovljene životinje), a nije jeo (meso njezino), pa jedi (to meso).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Muhamed, sin Fudajla, od Bejana, od Šabije, od Adijja, sina Hatima rekao je:

Pitao sam poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao sam: "Zaista mi smo narod (takav da) lovimo sa ovim (izvjesnim, tj. lovačkim) psima." Pa je rekao:

"Kada si poslao tvoje (svoje) pse poučene i spomenuo si ime Allaha, pa jedi od (onoga) što su uhvatile (te životinje) na vas (za vas, vama) iako su ubile, osim (slučaja) da jede (lovački) pas (ulovljenu životinju), pa (tj. jer) zaista ja se plašim da bude uhvatio njega (ulov) samo na svoju osobu (za sebe, sebi samome). A ako su se pomiješali (sa) njima psi (neki) od (drugih) osim njih (mimo njih), pa ne jedi."

GLAVA

(izvjesnoga) ulova kada je bio odsutan od njega dva dana ili tri (dana, tj. kada ga je našao, pronašao nakon dva ili tri dana nakon što ga je ustrijelio, pogodio).

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, pričao nam je Sabit, sin Jezida, pričao nam je Asim od Šabije, od Adijja, sina Hatima, bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Kada si poslao tvoga (svoga) psa i imenovao si (spomenuo Allahovo ime), pa je uhvatio i ubio je, pa (to) jedi. A ako je jeo, pa ne jedi (ti to), pa (jer) uhvatio je (on to) samo na svoju osobu (za sebe). A kada se je pomiješao (sa nekim drugim) psima (koji su takvi da) se nije spomenulo ime Allaha na njih, pa su uhvatile (tj. pa su uhvatili) i ubili (ti psi ulov), pa ne jedi (meso tako ulovljene životinje). Pa (Jer) zaista ti nećeš znati (tj. ti ne znaš) koji (od) njih (od tih pasa) je ubio (tu životinju koja se lovi). A ako si pogodio (ustrijelio, doslovno: ako si bacio strijelu na izvjesni) ulov, pa si našao njega (taj ulov) poslije (jedan) dan ili dva dana, (a) nije u njemu (na njemu ništa drugo) osim trag tvoje strijele, pa jedi (taj ulov). A ako je pao (ulov) u (izvjesnu) vodu, pa ne jedi (pa ne jedi takav ulov)."

A rekao je Abdul-'Aala od Davuda, od Amira, od Adijja da je on rekao Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (da on) ustrijeli (izvjesni) ulov (životinju koju lovi), pa slijedi

(pustinjom) njegov trag (izvjesna uzastopna) dva dana ili tri (ili: slijedeća dva i treći dan), zatim nađe njega (ulov) mrtvoga (krepanoga) i u njemu je njegova strijela. Rekao je: Jede (tj. Može i dozvoljeno je da jede meso toga ulova) ako je htio (ako hoće).

GLAVA:

Kada je našao sa (izvjesnim) ulovom (nekoga) psa drugoga.

PRIČAO NAM JE Adem, pričao nam je Šubete od Abdullaha, sina Ebu Sefera, od Ša'bije, od 'Adijja, sina Hatima, rekao je: Rekao sam:

"O poslaniče Allaha! Zaista ja pošaljem moga (šaljem svoga) psa i imenujem (tj. i rekнем Bismillahi)." Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Kada si poslao (pustio u lov) svoga psa i imenovao si (spomenuo Allahovo ime), pa je (on) uzeo, pa je ubio (ili: i ubio je), pa je jeo (ili: i jeo je), pa ne jedi (ti), pa (jer) je (on-taj pas) uhvatio samo na svoju osobu (za sebe, sebi)." Rekao sam: "Zaista ja pošaljem svoga psa. Nađem (poslije) sa njim (jednoga) psa drugoga, (i) neću znati (tj. ne znam) koji (od njih) dvojice je uzeo njega (tj. uhvatio, ulovio ulov)." Pa je rekao:

"Ne jedi, pa (jer) imenovao si (rekao si Bismillahi) samo na svoga psa, a nisi imenovao na (onoga drugoga) osim njega." I pitao sam ga o lovu (ulovu izvjesne) nepodesne sprave, pa je rekao: "Kada si pogodio sa njezinom oštricom, pa jedi. A kada si pogodio sa njezinom širinom, pa je ubila (pa ubije ta širina, tj. taj tupi dio), pa zaista ono je umlaćeno, pa ne jedi."

GLAVA

(onoga) što je došlo o (izvjesnom) lovljenju (tj. o zanimanju i bavljenju lovom kao poslom za zaradu i sticanje).

(Lovljenje kao nužan posao za zarađivanje i sticanje je dozvoljen posao. Lovljenje u cilju igre, zabave i razonode je zabranjeno kaže 'Ajnija.)

PRIČAO MI JE Muhamed, izvijestio me je Ibnu Fudajl od Bejana, od Amira, od Adijja, sina Hatima, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Pitao sam poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa sam rekao:

"Zaista mi smo narod (koji sebi) lovimo sa ovim psima (lovačkim kerovima, pa reci nam o tome nešto)." Pa je rekao: "Kada si poslao svoje pse poučene i spomenuo si ime Allaha, pa jedi od (onoga) što su uhvatile (uhvatili) na tebe (za tebe, tebi), osim da jede pas (lovački tu lovljenu životinju), pa ne jedi (je onda ti), par (jer) zaista ja se plašim da bude uhvatio (ili: da nije uhvatio) samo na svoju osobu (za sebe, sebi). A ako se je pomiješao (izmješao sa) njima (neki drugi) pas osim njih (doslovno: pas od - nekih drugih - osim njih), pa ne jedi (ni to, ni taj ulov)."

PRIČAO NAM JE Ebu Asim od Hajveta, sina Šurejha. A pričao mi je Ahmed, sin Ebu Redža-a, pričao nam je Selemete, sin Sulejmana, od Ibnul-Mubareka, od Hajveta, sina Šurejha rekao je: čuo sam Rebi'ata, sina Jezida, Dimeškiju rekao je: izvijestio me je Ebu Idris 'Aizullah, rekao je: čuo sam Ebu Sa'lebeta Hušeniju, bio zadovoljan Allah od njega, (da) govori:

Došao sam poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa sam rekao:

"O poslaniče Allaha! Zaista mi smo u zemlji naroda stanovnika (pristalica) Knjige (tj. Biblije), jedemo u njihovim posudama (tj. iz njihovih posuda), i (mi smo još u) zemlji lova. Lovim sa svojim lukom, i lovim sa svojim psom poučenim i (onim) koji nije poučen, pa izvjesti me, šta je (tj. koji postupak je taj) koji se dozvalja nama (šta je dozvoljeno nama) od toga?" Pa je rekao:

"Što se tiče (toga) što si spomenuo da si ti u zemlji naroda stanovnika Knjige, (i) jedeš u njihovim posudama, pa ako ste našli (tj. ako nađete, imate druge posude) osim njihovih posuda, pa ne jedite u njima (tj. u njihovima). A ako niste našli, pa operite ih, zatim jedite u njima. A što se tiče (onoga) što si spomenuo da si ti u zemlji lova, pa što si ulovio (tj. što loviš) sa svojim lukom (tj. strijelom), pa spomeni ime Allaha, zatim jedi. A što si lovio sa svojim psom poučenim (dresiranim), pa spomeni ime Allaha, zatim jedi. A što si lovio sa svojim psom koji nije poučen, pa si stigao njegovo klanje (tj. pa si stigao do uhvaćene životinje dok je još bila živa, pa si je zaklao), pa jedi (njezino meso)."

PRIČAO NAM JE Musedded, pričao nam je Jahja od Šubeta rekao: pričao mi je Hišam, sin Zejda, od Enesa, sina Malika, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Uzbunili smo (Podigli smo sa loge) zeca u (mjestu) Meruzahranu (Merruz-Zahranu), pa su trčali na nju (tj. na njega - na zeca, za zecom, ili je, možda, bila zečica, pa onda - na nju, za njom), čak su sustali (umorili su se, a nisu ga ulovili). Pa sam trčao na nju (na njega, tj. za njim) dok sam uzeo nju (tj. dok sam ulovio tu životinju), pa sam donio nju ka Ebu Talhatu. Pa je poslao (on) ka Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, njezin but (kuk od te životinje) i njezina dva stegna, pa je primio njega (taj poklon).

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: pričao mi je Malik od Ebu Nadra, slobodnjaka Umera, sina Ubejdullaha, od Nafi-a, slobodnjaka Ebu Katadeta, od Ebu Katadeta da je on bio sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Te kada je bio u nekom (dijelu) puta Meke, zaostao je (on pozadi, ozadi, ozada, iza) sa drugovima svojim (nekima koji su bili) obučeni hodočasnički, a on je (imao odijelo drukčije) osim obučenoga hodočasnički, hodočasničkog (tj. a on nije bio odjeven u hodočasničko odijelo jer nije bio još odlučio da učini umru). Pa je vidio (on jednoga) magarca divljega. Pa se ujednačio (tj. uzjašio je, uzjahao je on) na svoga konja. Zatim je pitao (molio) svoje drugove da dodaju njemu kandžiju (bič), pa nisu htjeli. Pa je pitao (molio) njih (da mu dodaju) njegovo koplje, pa (opet) nisu htjeli (da mu to učine). Pa je uzeo njega (on sam sjahavši on). Zatim je navalio žestoko na (onoga) magarca, pa je ubio njega (pa ga je ubio). Pa je jeo od njega (toga magarca) neki (dio) drugova poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a nije htio neki (dio) njih (dakle: neki su jeli, a neki nisu htjeli jesti). Pa pošto su stigli poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pitali su ga o tome. Pa je rekao:

"Ona je (To je) samo (jedna) hrana (opskrba što) je nahranio vas njom Allah."

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: pričao mi je Malik od Zejda, sina Eslema, od 'Ata-a, sina Jesara, od Ebu Katadeta slično njemu (prethodnom hadisu), osim (razlike u tom što se kaže) da je on (Muhamed a.s.) rekao:

"Je li sa vama (tj. Imate li vi sa sobom) od njegovoga mesa (jednu) stvar (tj. išta, imalo - dakle: Je li ostalo kod vas išta mesa od njega)?"

GLAVA

(izvjesnoga) lovljenja na (izvjesnim) brdima (planinama, tj. o opterećivanju sebe lovljenjem po izvjesnim planinama, gorama).

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Sulejmana, Džu'fija, rekao je: pričao mi je Ibnu Vehb, izvjestio nas je Amr da je Ebu Nadr pričao njemu od Nafi-a, slobodnjaka Ebu Katadeta (Ebu Katadetovoga), i (od) Ebu Saliha, slobodnjaka Tev'emeta (Tev'emetovoga), čuo sam Ebu Katadeta (da) je rekao:

Bio sam sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, u (prostoru) što je između Meke i Medine, i oni su obučeni (odjeveni) hodočasnički, a ja sam čovjek dozvoljen (tj. slobodan od hodočasničkih stega) na konju. I bio sam veliki penjač na (izvjesna) brda (tj. mnogo sam se penjao, peo na brda između kojih smo prolazili i putovali). Pa dok sam ja na tome, poštoli (kadli) sam vidio (ugledah iznenada te) ljude (da su oni) zagledavači za (jednu) stvar (tj. da su se zagledali, da gledaju u nešto, ili da se zagledaju zbog nečega). Pa sam otišao (tj. Pa sam počeo da) gledam, pa kada li ono magarac divljači (divlji magarac)! Pa sam rekao njima: "Šta je ovo (Šta je to)?" Rekli su (oni): "Nećemo znati (tj. Ne znamo)." Rekao sam: "Ono (To) je divlji magarac." Pa su rekli: "Ono je (to) što si vidio (To je to, To je ono što si vidio)." I bio sam zaboravio svoju kandžiju (svoj bič), pa sam rekao njima: "Dodajte mi moju kandžiju (kamdžiju, bič)." Pa su rekli: "Nećemo pomoći tebe na njega (tj. protiv njega nimalo)." Pa sam sišao (sjahao), pa sam uzeo njega (bič), zatim sam udario u njegov trag. Pa nije bilo (drugo) osim to dok sam (da sam) ranio njega (tj. ubio, zaklao sam ga ulovivši ga). Pa sam došao k njima pa sam rekao njima:

"Ustanite, pa ponesite (natovarite sebi njega)." Rekli su: "Nećemo dotaknuti njega." Pa sam (ja) natovario njega, čak sam donio njima njega. Pa nije htio (ni da ga jede) neki (od) njih, a jeo je neki (dio od) njih (a neki su ga jeli). Pa sam rekao: "Ja ću tražiti zaustavljanje (tj. Ja ću zaustaviti) za (tj. zbog) vas Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio." Pa sam stigao (sustigao) njega, pa sam pričao njemu (taj) događaj (tj. taj razgovor, taj slučaj), pa je rekao (on) meni:

"Je li ostala sa vama (ikakva) stvar (išta) od njega?" Rekao sam: "Da." Pa je rekao: "Jedite, pa on (tj. pa to) je (jedna) hrana (što) je nahranio vas nju (njom) Allah."

GLAVA

govora Allaha, uzvišen je: "Dozvolio se je vama lov (ulov izvjesnoga, toga) mora.....".

A rekao je Umer: Njegov lov (ulov, tj. Ulov mora) je (ono) što se je ulovilo sebi, a njegova hrana (hrana mora) je (ono) što se je bacilo s njim (tj. što je more izbacilo njega sobom). A rekao je Ebu Bekr: Lebdač (izvjesni) je dozvoljen (tj. Ona morska riba koja mrtva lebdi, pliva, plivi, pluta po površini mora, dozvoljena je za jelo).

(Prema tome, ako je potonula na dno, nije dozvoljena za jelo.)

A rekao je Ibnu Abas: Njegova hrana (tj. Hrana mora) je njegova umrla (riba), osim (onoga) štiti si mrzio od nje (što si smatrao kao nečisto, što ubrajaš kao prljavo i nečisto za hranu od te mrtve morske ribe). A (ta, izvjesna riba) jegulja je (takva riba što) neće jesti (tj. ne jedu) nju Židovi, a mi jedemo nju. A rekao je Šurejh, drug Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio: Svaka stvar (što se nalazi i živi) u (tom) moru je zaklana (tj. dozvoljena je da se jede kao da je i zaklana).

(Kastalanija kaže: Sve što se lovi iz mora možemo dijeliti na tri skupine. Prvo su ribe. Sve vrste između njih su dozvoljene za jelo muslimanima. Drugo su žabe. Sve vrste između njih su zabranjene muslimanima. Treće su ostale sve morske i riječne životinje, jer "bahrun" znači i rijeka. Sve ostale životinje vodene su po Ebu Hanifetu zabranjene muslimanima, a većina drugih fakiha - islamskih pravnika kažu da su dozvoljene.)

A rekao je 'Ata': Što se tiče (svake vrste te) ptice, pa vidim (tj. mislim da treba musliman) da zakolje njega (tj. nju - pticu). A rekao je Ibnu Džurejdž: Rekao sam za 'Ata' (tj. Rekao sam 'Ata-u): "Lov (Ulov tih) rijeka i udubljenja (kotlina koje su napunjene vodom od izvjesnih) bujica (tj. poplava) je li lov (ulov) mora ono (tj. je li i to kao i ulov mora)?" Rekao je: "Da." Zatim je čitao (tj. citirao iz Kur'ana):

"..... ovaj je pitak, sladak, prijatno je njegovo piće, a ovaj je slan, gorak (tj. ovo je pitko, slatko, prijatno je njegovo piće, a ovo je slano, gorko), a od (ili: a iz) svakoga jedete meso svježije.....".

A jahao (jašio) je Hasen - na njega pozdrav (spas, ili: Njemu mir)! - na (jednom) sedlu od koža pasa (izvjesne, morske) vode. A rekao je Šabija: Da je (slučaj) da je moja porodica (takvoga običaja bila da) su jeli (izvjesne) žabe, zaista nahranio bih njih. A nije vidio Hasen (Basrija) za (izvjesnu) kornjaču štete (tj. grijeha da se jede). A rekao je Ibnu Abbas: Jedi od lova (ulova toga) mora, kršćanina, ili Židova ili maga (vatropoklonika - ili: kršćanin, ili Židov ili mag da je ulovio to iz mora). A rekao je Ebu Derda' o (izvjesnom) kiselom začinu (prismoku koji se pravi na taj način što se u vino stavi so i riba, pa se to ostavi da stoji na Sunčevoj svjetlosti pod čijim se djelovanjem vino pretvori u sirće pri tom stavljanju soli i ribe u vino): Zaklale su (to takvo) vino (te) ribe i Sunce.

(To jest: Ribe i Sunce su pretvorile vino u sirće uništivši bitnost i suštinu vina.)

PRIČAO NAM JE Musedded, pričao nam je Jahja od Ibnu Džurejdža rekao je: izvijestio me je Amr da je on čuo Džabira, bio zadovoljan Allah od njega, (da) govori:

Ratovali smo vojsku (izvjesnoga) lišća (tj. Išli smo u vojni pohod zvani "vojska lišća", jer su muslimanski vojnici u tom vojnom pohodu jeli lišće izvjesne vrste divljega trna, lišće divlje ruže), i postavio se je zapovjednikom Ebu 'Ubejdete, pa smo ogladnili žestokom gladi (ogladnjeli smo žestokom glađu u tom pohodu). Pa je bacilo (izbacilo to) more (jednu takvu) mrtvu ribu (da) se nije vidjelo slično njoj (ništa), (i) govori se njoj (dakle: ime te ribe je) kit (ulješura). Pa smo jeli od njega (od toga kita) polovinu mjeseca. Pa je uzeo Ebu 'Ubejdete (jednu) kost od njegovih kostiju, pa je prošao (izvjesni) jahač ispod nje.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Muhameda, izvijestio nas je Sufjan od Amra rekao je: čuo sam Džabira (da) govori:

Poslao nas je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (nas) trista konjanika, a naš zapovjednik je Ebu 'Ubejdete (da) napravimo zasjedu (jednoj) karavani Kurejševića. Pa je pogodila nas žestoka glad, čak (da) smo jeli (izvjesno) lišće (jedne vrste trna, divlje ruže), pa se imenovala (nazvala se ta vojska) "vojskom (izvjesnoga) lišća". I bacilo (izbacilo) je more (Crveno more jednu) ribu, govori se njoj kit (to je bio kit). Pa smo jeli polovinu (jednoga) mjeseca, i namazali smo se sa njegovim salom (tj. sa masnoćom toga kita), čak (tako da) su bila dobra naša tijela (tjelesa). Rekao je: Pa je uzeo Ebu 'Ubejdete (jedno) rebro od njegovih rebara, pa je uspravio njega, pa je prošao (izvjesni, tj. najdulji, najveći, najviši) jahač ispod njega. A bio je u (tj. među) nama (jedan) čovjek, pa pošto se je zažestila (pojačala naša) glad, zaklao je (taj čovjek) tri deve (određene za klanje ili za žrtvu), zatim (opet) tri deve. Zatim je zabranio njemu (to dalje klanje) Ebu 'Ubejdete.

(Veli se da se je taj čovjek zvao Kajs, sin Sa'da sina 'Ubadeta, i da je on te deve kupio, kupovao od nekoga Beduina iz Džuhejnetovića pod uslovom da mu ih plati datulama u Medini.)

GLAVA

jedenja (izvjesnih, tih poznatih) skakavaca.

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, pričao nam je Šubete od Ebu Ja'fura (Ja'fura) rekao je: čuo sam Ibnu Ebu Evfa-a, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Ratovali smo (u društvu) sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, sedam ratova (sedam vojni, borbi) ili šest. Bili smo (u takvim teškim prilikama da) jedemo sa njim (te poznate, ili: izvjesne) skakavce.

Rekao je Sufjan, i Ebu 'Avanete i Israil (rekli su sva trojica pričajući oni) od Ebu Ja'fura, od Ibnu Ebu Evfa'-a: "... sedam ratova (borbi)....".

GLAVA

posuda (izvjesnih) maga (poklonika vatre, koji se klanjaju vatri) i (GLAVA izvjesne) umrle životinje (koja nije zaklana dok je još bila živa).

PRIČAO NAM JE Ebu 'Asim od Hajveta, sina Šurejha rekao je: pričao mi je Rebi'ate, sin Jezida, Dimeškija, pričao mi je Ebu Idris Havlanija, pričao mi je Ebu Sa'lete Hušenija, rekao je:

Došao sam Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa sam rekao: "O poslanice Allaha! Zaista mi smo u zemlji stanovnika (pristalica, pripadnika) Knjige (tj. Biblije), pa jedemo u njihovim posudama, i (mi smo još) u zemlji lova, lovim sa svojim lukom (tj. svojom strijelom, i lovim sa svojim psom poučenim i sa svojim psom koji nije sa poučenim (tj. koji nije poučen, dresiran, pa reci mi o tom svemu nešto)." Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Što se tiče (onoga) što si spomenuo da si ti u zemlji stanovnika knjige (tj. Knjige - Biblije), pa ne jedite u njihovim posudama (tj. iz njihovih posuda za jelo iz kojih su oni jeli), osim da nećete naći (da ne nađete nikakav) bijeg (tj. da ne možete to izbjeći). Pa ako niste našli bijeg (ako to niste mogli izbjeći), pa operite ih, i jedite u njima (iz njih). A što se tiče

(onoga) što si spomenuo da ste vi u zemlji lova, pa što si ulovio sa svojim lukom (ili: pa što si lovio, tj. što loviš sa svojim lukom i strelom), pa spomeni ime Allaha, i jedi (taj ulov). A što si lovio sa svojim psom poučenim, pa spomeni ime Allaha, i jedi (i takav ulov). A što si lovio sa svojim psom koji nije poučen, pa si stigao njegovo klanje (toga ulova), pa jedi ga."

PRIČAO MI JE Mekija, sin Ibrahima, pričao mi je Jezid, sin Ebu 'Ubejda, od Selemeta, sina Ekve'-a, rekao je:

Pošto su omrknuli (na) dan (kada) su osvojili (oslobodili) Hajber, zapalili su (naložili su izvjesne) vatre. Rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Na čemu (tj. Zbog čega) su zapalili ove vatre?" Rekli su: "Mesa (tj. Zbog kuhanja mesa izvjesnih) magaraca ljudskih (tj. domaćih, pitomih)." Rekao je: "Prolijte (ono) što je u njima (u tim posudama), i razbijte njihove lonce." Pa je ustao (jedan, neki) čovjek iz (toga) naroda pa je rekao:

"Proličemo (tj. da prolijemo ono) što je u njima, i opraćemo (da operemo) njih." Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Ili to (tako učinite)."

GLAVA

(izvjesnoga) imenovanja (tj. izgovaranja Bismillahi!) nad (izvjesnom) životinjom koja se kolje, i ko je ostavio namjerno (hotimično izgovaranje Bismillahi!).

Rekao je Ibnu Abas: Ko je zaboravio (reći Bismillahi!), pa nema štete. A rekao je Allah, uzvišen je:

"I ne jedite od (onoga) što se nije spomenulo ime Allaha nad njim, i zaista ono je grijeseenje,....", - a (izvjesni) zaboravljač neće se imenovati (nazvati, tj. ne naziva se) grijesnikom. I Njegov govor (dalje glasi):

"..... i zaista (izvjesne) sotone zaista objavljuju ka svojim štíćenicima (prijateljima) zato (da) se prepiru (sa) vama, a ako ste se pokorili (ako se pokorite) njima, zaista vi ste zaista idolopoklonici (u tom slučaju)."

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, pričao nam je Ebu Avanete od Seida, sina Mesruka, od 'Abajeta, sina Rifa'ata sina Rafi-a, od njegovoga djeda Rafi-a, sina Hadidža, rekao je:

Bili smo sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, u Zul-Hulejfi, pa je pogodila (izvjesne) ljude glad.

(Veli se da je Zul-Hulejfa koja se nalazi između Taifa i Meke, a nije ona što je blizu Medine.)

Pa smo pogodili (neke) deve i brave (od ratnoga plijena, tj. Zaplijenili smo deve i brave-ovce). A bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, u najzadnjim (odjeljenjima, redovima tih) ljudi. Pa su požurili, pa su postavili (doslovno: uspravili te) lonce. Pa se je odbio (tj. Pa je dopro iz pozadine) k njima Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je zapovjedio za (te) lonce, pa su se dali nageti (tj. izvrnuti da se prolje ono što je u njima). Zatim je razdijelio (ratni plijen među vojnike), pa je izjednačio deset od (tih) brava (ovaca) sa (jednom) devom. Pa je pobjegla od njih (od tih deva jedna) deva. A bilo je u (tom) narodu

konjaništvo lako (tj. malobrojno). Pa su tražili nju (doslovno: njega - to odbjeglo grlo), pa je zamorilo njih. Pa je dao pasti k njoj (jedan) čovjek sa strijelom (tj. Pa je upravio, poslao k njoj jedan čovjek strijelu, gađao je, pogodio ju je strijelom, pogodio je nju strijelom), pa je zadržao nju Allah. Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Zaista je za ove životinje podivljanja kao podivljanja (izvjesne) divljači (tj. Zaista ove životinje - deve, kamile - imaju svoja divljanja kao divljanja divljači, ili: Zaista ove životinje imaju podivljale jedinke koje su kao podivljale jedinke divljači). Pa što je pobjeglo na vas (tj. Pa što pobjegne vama, od vas), pa napravite s njim ovako."

Rekao je: A rekao je moj djed: "Zaista mi zaista se nadamo, ili se plašimo da sretnemo (tj. da ćemo susresti mi izvjesnoga, našega) neprijatelja sutra, a nisu sa nama noževi, pa da li (da) koljemo sa (izvjesnim) trstikama?" Pa je rekao: "Što je prolilo (Što je dalo da poteče izvjesna) krv i spomenulo se je ime Allaha nad njim, pa jedi, (ako to čime se je zaklalo) nije bio (izvjesni) zub i (izvjesni) nokat. A izvijestiću vas o njemu (o tome): Što se tiče zuba, (pa to) je kost (obična). A što se tiče nokta (noktiju), pa (to) su noževi Abesinaca."

GLAVA

(onoga) što se je zaklalo na (izvjesne) kipove i (izvjesne) idole (tj. za kipove i idole).

(A veli se da "en-nusubu" označava uspravljeno kamenje na kome su se klale žrtve za idole, idolima, pa bi onda prevod mogao da glasi i ovako: GLAVA onoga što se je zaklalo na žrtvenom kamenju za idole i kipove.)

PRIČAO NAM JE Mualla, sin Eseda, pričao nam je Abdulaziz - misli (na) Ibnul-Muhtara - izvijestio nas je Musa, sin 'Ukbeta, rekao je: izvijestio me je Salim da je on čuo Abdullaha (Umerovoga da) priča od poslanika Allaha (tj. o Allahovom poslaniku), pomilovao ga Allah i spasio, da je on sreo Zejda, sina 'Amra sina Nufejla, u najnižem (dijelu mjesta) Beldeha (u blizini Meke), a to je (bilo) prije (nego je počela) da se spušta na poslanika (tj. poslaniku) Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (Allahova) objava. Pa je stavio naprijed k njemu (tj. Pa je ponudio k njemu) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (jednu) kožu (za nošenje hrane na putovanje, pri putovanju), (a) u njoj je (bilo nekakvo) meso. Pa nije htio da jede (Zejd) iz nje. Zatim je rekao (Zejd):

"Zaista ja neću jesti od (onoga) što koljete na svoje kipove (za svoje kipove, ili: na svome uspravljenom kamenju na kome koljete žrtve za svoje idole), i neću jesti (ništa drugo) osim od (onoga, tj. osim ono) što se je spomenulo ime Allaha nad njim (prilikom klanja)."

(Vidi se da je Muhamed a.s. bio tada u društvu nekih ljudi koji su mu dali da ponudi sa hranom Zejda, a Zejd je odbio tu hranu i rekao to onim ljudima za koje je znao da su idolopoklonici. Sami taj Zejd nije bio idolopoklonik nego jedan od malobrojnih sljedbenika Ibrahima a.s. kojih je bilo vrlo malo u Meki i koji su vjerovali u Jedinoga Allaha, a zvali su se hanifije, henefijjun.)

GLAVA

govora Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio: "Pa neka zakolje na imenu Allaha (na ime, u ime Allaha)!"

PRIČAO NAM JE Kutejbete, pričao nam je Ebu Avanete od Esveda, sina Kajsa, od Džundeba, sina Sufjana, Bedželije rekao je:

Zaklali smo (Klali smo) žrtvu sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (jednu) žrtvu (tj. Žrtvovali smo žrtvu, a to će reći: Zaklali smo kurban) jednoga dana, pa kada li (neki) ljudi već su (bili) zaklali svoje žrtve prije (izvjesne) molitve (koja se klanja na dan praznika žrtava, na kurban bajram ujutro)! Pa pošto je otišao, vidio je njih Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, da su oni već zaklali prije (te) molitve (prije bajram-namaza), pa je rekao:

"Ko je zaklao prije (te) molitve, pa neka zakolje mjesto nje (tj. mjesto te žrtve jednu žrtvu) drugu. A ko je bio (takav da) nije zaklao dok smo klanjali, pa neka zakolje na imenu (na ime, u ime) Allaha!"

GLAVA

(onoga) što je dalo proliti (izvjesnu) krv (pa makar to bilo oruđe) od (izvjesne) trstike, i (izvjesnoga) kamena (kremena) i (izvjesnoga) željeza.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Ebu Bekra, Mukaddemija, pričao nam je Mutemir od Ubejdulaha, od Nafi-a, čuo je Ibnu Kaba, sina Malika, (da) izvještava Ibnu Umera da je njegov otac izvijestio njega da (jedna) djevojka njihova pasaše (tj. čuvaže na paši neke) brave (ovce) u (brdu, planini) Sel'u, pa je vidjela (jednom prilikom) u (jedne) ovce od svojih brava smrt (vidjela je, dakle, da će ta ovca brzo uginuti, umrijeti), pa je razbila (jedan) kamen, pa je zaklala nju. Pa je (on) rekao svojoj porodici:

"Ne jedite, dok dođem Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa (da) upitam njega, ili dok pošaljem k njemu (nekoga) ko će pitati njega." Pa je došao Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, ili je poslao (nekoga) k njemu. Pa je zapovjedio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, za njezino jedenje (tj. da se može jesti meso tako zaklane te ovce).

PRIČAO NAM JE Musa, pričao nam je Džuvejrijete od Nafi-a, od (jednoga) čovjeka iz Selimetovića, izvijestio je Abdullaha (Umerovoga) da (jednom prilikom jedna) djevojka Kaba, sina Malika, pase (napasa neke) njegove brave (dakle: čuvala je neke njegove ovce) u (tom, na tom) brdašetu koje je u (medinenskoj, medinskoj) pijaci (čaršiji), a ono je (tj. a to je) u Sel'u, pa se je pogodila (tj. pogođena je jedna) ovca. Pa je (ta djevojka) razbila (jedan) kamen, pa je zaklala nju s njime. Pa su spomenuli (to) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je zapovjedio njima za njezino jedenje.

PRIČAO NAM JE Abdan, rekao je: izvijestio me je moj otac od Šubeta, od Seida, sina Mesruka, od Abajeta, sina Rafi-a, od njegovoga djeda da je on rekao:

"O poslaniče Allaha! Nije za nas (to da imaju neki) noževi (tj. Nemamo noževa)." Pa je rekao: "Što je dalo proliti (tu) krv i spomenulo se je ime Allaha, pa jedi, (a jedino to oruđe s čime se kolje neka) nije (neka ne bude izvjesni) nokat i (izvjesni) zub. Što se tiče nokta, pa (to) su noževi Abesinaca (tj. oni kolju noktima). A što se tiče zuba, pa (to) je kost." A odbjegli (pobjegli) je (jedna) deva (kamila), pa je zadržao nju, pa je rekao: "Zaista za ove deve su podivljale (tj. Zaista ove deve imaju neke jedinke koje su podivljale, koje podivljaju, pa su) kao podivljale (od te prave) divljači, pa što je nadvladalo vas od njih, pa napravite ovako."

GLAVA

zaklane životinje (rukom izvjesne) žene i (izvjesne) robinje.

PRIČAO NAM JE Sadekate, izvijestio nas je Abdete od Ubejdulaha, od Nafi-a, od (jednoga) sina za Ka'ba (tj. od sina Ka'ba), sina Malika, od njegovoga oca da je (jedna) žena zaklala (jednu) ovcu sa kamenom (jednim kamenom). Pa se pitao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, o tome, pa je zapovjedio za njezino jedenje.

A rekao je Lejs: Pričao nam je Nafi' da je on čuo (jednoga) čovjeka od Pomagača (da on) izvještava Abdullaha (Umerovoga) od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da je (jedna) djevojka (ili: jedna robinja) za Ka'ba (a to će reći: da je Ka'bova djevojka, ili robinja izvršila klanje vezano) za ovo (za ovaj slučaj u prethodnom hadisu).

PRIČAO NAM JE Ismail, pričao mi je Malik od Nafi-a, od (jednoga) čovjeka od (između) Pomagača, od Muaza, sina Sada, ili Sa'da, sina Muaza, izvijestio je njega da je (jedna) djevojka (ili: robinja) za Kaba, sina Malika (tj. da je djevojka, robinja Ka'bova) bila (običajno) pase (napasa neke) brave u Sel'u. Pa se je pogodila (tj. Pa je pogođena jedna) ovca od njih (od tih brava), pa je stigla nju, pa je zaklala nju sa (nekim) kamenom. Pa se pitao (pitan je) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao:

"Jedite (vi) nju."

GLAVA:

Neće se klati sa (izvjesnim) zubom, i kosti (košću) i noktom.

PRIČAO NAM JE Kabisate, pričao nam je Sufjan od svoga oca (Seida, sina Mesruka), od 'Abajeta, sina Rifa'ata, od Rafi'a, sina Hadidža, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Jedi", - misli (na ono što je zaklano oruđem takvim) što je dalo proiliti (izvjesnu) krv, osim (izvjesnoga) zuba i nokta.

GLAVA

zaklane životinje (rukom izvjesnih) Beduina i slično njima (tj. i sličnih njima).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Ubejdullaha, pričao nam je Usamete, sin Hafsa, Medenija, od Hišama, sina Urveta, od njegovoga oca (Urveta, sina Zubejra), od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, da su (neki) ljudi rekli Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (ovo):

"Zaista (neki) ljudi donose nama (izvjesno) meso (za koje) nećemo znati (tj. za koje ne znamo mi) je li se spomenulo ime Allaha nad njim, ili ne (, pa šta nam veliš o tome)?" Pa je rekao:

"Imenujte nad njim vi (tj. Spomenite ime Allahovo - Recite Bismillahi! - nad tim mesom vi), i jedite (ga)." Rekla je: A bili su novi (tj. skori, skorojevići) vremena u (tom) bezvjerstvu (tj. A bili su ti prodavači mesa doskora u bezvjerstvu).

Slijedio je njega (Usameta) Alija od Deraverdije. A slijedio je njega (Usameta) Ebu Halid i Tufavija (Et-Tufavijju).

GLAVA

zaklanih životinja (rukom) stanovnika Knjige (tj. rukom sljedbenika Biblije - tj. Židova i kršćana), i njihovih lojeva (pa bili oni) od stanovnika (izvjesnoga) rata (ili bili) i (drugi) osim njih (tj. od zaraćenih i nezaraćenih Židova i kršćana sa muslimanima) i (GLAVA) Njegovoga govora, uzvišen (je): "Danas su se dozvolila vama (izvjesna) lijepa (jela), i hrana (onih) kojima se je dala Knjiga, dozvoljena je vama, i vaša hrana dozvoljena je njima.....".

A rekao je Zuhrija: Nema štete sa zaklanom životinjom (rukom) kršćana (od) Arapa (Arapa-kršćana). A ako si čuo njega (Arapa-kršćanina da) imenuje za (nekoga drugoga) osim Allaha (tj. da nečije drugo ime spominje osim Allahovoga imena pri klanju), pa ne jedi (meso tako zaklane životinje). A ako nisi čuo njega (da spominje nečije drugo ime), pa već je dozvolio njega Allah, a znao je njihovo bezvjerstvo. A spominje se od Alije slično njemu (tj. slično tome). A rekao je Hasen i Ibrahim: Nema štete sa zaklanom životinjom (od strane, rukom izvjesnoga muslimana) neobrezanoga (neosunećenoga). A rekao je Ibnu Abas: Njihova hrana su njihove zaklane životinje.

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, pričao nam je Šubete, od Humejda, sina Hilala, od Abdullaha, sina Mugaffela, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Bili smo opsjedači (tj. Opsijedali smo) dvorac (tj. tvrđavu) Hajbera, pa je bacio (jedan) čovjek (jedan) mijeh, (a) u njemu je (neki židovski) loj, pa sam skočio zato (da) uzmem njega. Pa sam se obazro (obazreo) pa kada li Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio! Pa sam se zastidio od njega (zbog njega).

GLAVA

(onoga) što je pobjeglo od (tih izvjesnih) životinja, pa ono (pa to) je u stepenu (na stupnju te, prave) divljači.

I dozvolio je njega Ibnu Mes'ud (da se ranjava, i ubija, da se lovi kao prava divljač). A rekao je Ibnu Abbas: Što je učinilo nemoćnim tebe od (tih) životinja od (onih) što su u tvojim dvjema rukama (od domaćih životinja koje su tvoje vlasništvo, pa ih ne možeš uhvatiti), pa ono je (pa to je) kao (izvjesni) ulov (tj. postupi s njim, kao sa životinjom koja se lovi). A u devi (tj. A u vezi deve-kamile koja) se je otisla (koja je pala, skrhalala se) u (neki) bunar, od gdje si bio moćan na nju (tj. otkuda, s kojega mjesta i s koje strane ti možeš da nju zahvatiš, dohvatiš), pa zakolji njega (tj. to grlo, tu životinju u bunaru). I vidio je (tj. I mislio je) to (a to će reći: Bili su toga mišljenja) Alija, i Ibnu Umer i Aiša.

PRIČAO NAM JE Amr, sin Alije, pričao nam je Jahja, pričao nam je Sufjan: pričao nam je moj otac od Abajeta, sina Rifa'ata sina Rafi'a sina Hadidža, od Rafi'a, sina Hadidža, rekao je: Rekao sam:

"O poslaniče Allaha! Zaista mi smo susretači (izvjesnoga) neprijatelja sutra, a nisu sa nama noževi (a nemamo nikakvih noževa)?" Pa je rekao: "Požuri, ili uništi (usmrti sa onim) što je dalo (sa onim što će) prolići (tu) krv, i spomenulo se je ime Allaha nad njim, pa jedi (to), (samo neka to oruđe) nije (izvjesni) zub i nokat (samo neka to ne bude, samo da ne bude izvjesni zub i nokat). A pričaću ti (o tom dvoma). Što se tiče zuba, pa kost je (to). A što se tiče nokta, pa (to) su noževi Abesinaca." A pogodili (zaplijenili) smo plijen (od nekih) deva i brava (ovaca), pa je pobjegla od njih (jedna) deva. Pa je gađao (pogodio) nju (jedan) čovjek sa strijelom, pa je zadržao (ustavio, zastavio, zaustavio) nju. Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Zaista za ove životinje su (tj. Zaista ove životinje imaju neke svoje jedinke) podivljale kao podivljale (od prave) divljači, pa kada je nadvladala vas od njih (jedna) stvar, pa učinite s njom ovako."

GLAVA

(izvjesnoga) klanja ispod vrata i (izvjesnoga) klanja ispod vilica.

A rekao je Ibnu Džurejdž od 'Ata-a: Nema klanja ispod vilica i nema klanja ispod vrata osim u (tj. po) mjestu klanja ispod vilica i mjestu klanja ispod vrata.

(U stvari izraz "nahrūn" znači klanje deve po vrhu njezinih prsa, a to je ispod vrata, jer se ispod vrata nalazi najviši dio prsa, vrh prsa. A izraz u tekstu "zebhun" znači klanje ovce i slične životinje po vratu, preko vrata, a to je ispod vilica.)

Rekao sam (to veli Ibnu Džurejdž ka 'Ata-u): "Je li biva dostatno (Da li je dostatno, dovoljno ono) što se kolje ispod vilica da zakoljem njega ispod vrata (preko vrha prsa)?" Rekao je: "Da. Spomenuo je Allah klanje ispod vilica (izvjesne) krave. Pa ako si zaklao ispod vilica (jednu) stvar (što) se kolje ispod vrata, dozvoljeno je. A (to) klanje ispod vrata (preko vrha prsa) draže je k meni. A (to) klanje ispod vilica je presijecanje (vratnih) vena (uz presijecanje grkljana i jednjaka)." Rekao sam: "Pa će proći iza (tih) vena (još dalje onaj ko kolje) dok presiječe (izvjesnu) moždinu (živac u vratnom pršljenju)?" Rekao je: "Neću misliti (tj. Ne mislim da to treba presijeći)." A izvijestio me je (veli dalje Ibnu Džurejdž) Nafi' da je Ibnu Umer zabranjivao (to) presijecanje moždine (ili živca u pršljenju vrata životinje koja se kolje i) govori (tj. govoreći on):

"Presijeca (tj. Neka presiječe onaj koji kolje životinju - neka presiječe sve ono) što je osim (na vratu), zatim ostavi (pusti) dok umre.

I govor Allaha (Ili: I -GLAVA- govora Allaha), uzvišen je: "I pošto je rekao Musa svome narodu: Zaista Allah zapovijeda vama da zakoljete (ispod vilica jednu) kravu.....", i rekao je: "..... pa su zaklali (oni ispod vilica) nju, a nisu blizu bili (da to oni) učinu."

A rekao je Seid, sin Džubejra, od Ibnu Abasa: Klanje (to propisano, pravilno) je u (tom) grlu (tj. po grlu, preko grla) i (tim) prsima (po prsima, preko vrha prsa). A rekao je Ibnu Umer, i Ibnu Abas i Enes: Kada je odsjekao (tu) glavu (tj. glavu onoga što kolje neki čovjek), pa nema štete (da se jede meso te životinje).

(Neki pravници su mišljenja da je mekruh - ružno - odsjeći glavu prilikom klanja.)

PRIČAO NAM JE Hallad, sin Jahja-a, pričao nam je Sufjan od Hišama, sina Urveta, rekao je: izvijestila me je Fatima, kći Munzira, moja žena (pričajući ona) od Esme, kćeri Ebu Bekra, bio zadovoljan Allah od njih dvoga (od njih dvoje - s njima), rekla je:

Klali smo (ispod vrata, po vrhu prsa) na vremenu (u vrijeme) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (tj. Zaklali smo po vrhu prsa jednoga) konja, pa smo jeli njega (pa smo ga jeli).

PRIČAO NAM JE Ishak, čuo je Abdeta, (a Abdete je pričao) od Hišama, od Fatime, od Esme, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Zaklali smo (ispod vilica, po vratu, preko vrata) na vremenu poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (jednoga) konja, a mi smo u Medini, pa smo jeli njega (pa smo ga jeli).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, pričao nam je Džerir od Hišama, od Fatime, kćeri Munzira, da je Esma, kći Ebu Bekra, rekla:

Zaklali smo (po vrhu prsa) na vremenu poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (jednoga) konja, pa smo jeli njega. Slijedio je njega (Džerira) Veki', i Ibnu 'Uzejnete od Hišama u (tom) klanju (preko vrha prsa, ispod vrata).

GLAVA

(onoga) što se mrzi od (izvjesnoga) mrcvarenja (odsijecanja nosa, ušiju i nogu dok je živa životinja), i (GLAVA životinje) zadržane (više u stojećem stavu da služi kao živa za cilj gađanja strjelicama) i zadržane (svezane životinje za zemlju u ležećem stavu kao živa za cilj gađanja strjelicama - dakle: kao živa meta).

(Veli se da "el-mudžsesmetu" označava više ptice koje se uzmu kao živa meta, cilj gađanja strjelicama, ka na primjer živu kokoš privezati za tlo zemlje, prilijepiti je za tlo, i onda gađati u nju živu kao u nišan, metu, cilj. Izraz je nastao od glagola "džeseme, jedžsimu" i "jedžsumu džesmen" i "džusumen": prilijepiti se, zalijepiti se za zemlju, ptica ili životinja.)

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, pričao nam je Šubete od Hišama, sina Zejda, rekao je:

Unišao sam sa Enesom Hakemu, sinu Ejuba, pa je vidio (nekakve) dječake, ili mladiće (da) su uspravili (postavili jednu) kokoš (i) gađaju nju (tj. gađajući oni nju). Pa je rekao Enes:

"Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, da se zadržavaju (žive te) životinje (radi ubijanja gađanjem u njih kao u metu bivši one svezane)."

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Jakuba, pričao nam je Ishak, sin Seida sina Amra, od svoga oca da je on čuo njega (da on) priča od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da je on unišao Jahja-u, sinu Seida, a (jedan) dječak od sinova Jahja-a (Jahja-ovih) je vezivač (tj. svezao je jednu) kokoš (da) gađa nju. Pa je išao (otišao) k njoj Ibnu Umer dok je odriješio nju. Zatim se okrenuo sa njom i sa (tim) dječakom (k nama vodeći ih) sa njim (tj. vodeći ih sa sobom), pa je rekao:

"Suzbijajte vašega (svoga) dječaka od (toga) da zadržava (da veže) ovu (izvjesnu) pticu radi (njezinoga) ubijanja, pa (tj. jer) zaista ja sam čuo Vjerovijesnika, pomilovao ga

Allah i spasio, (da) je zabranjivao da se zadržava (da se veže kakva) životinja ili (neko drugo živo biće) osim nje (tj. osim domaće životinje) radi (njenoga, njezinoga) ubijanja."

PRIČAO NAM JE Ebu Nu'man, pričao nam je Ebu Avanete od Ebu Bišra, od Seida, sina Džubejra, rekao je:

Bio sam kod Ibnu Umera, pa su prošli pokraj (nekih) mladića ili pokraj nekolicine (nekih ljudi koji) su uspravili (postavili jednu) kokoš (i) gađaju nju (gađajući oni nju). Pa pošto su vidjeli Ibnu Umera, razišli su se od nje. I rekao je Ibnu Umer:

"Ko je učinio (činio) ovo (sa ovom kokoši)? Zaista je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, prokleo ko je činio ovo (tj. prokleo je onoga ko čini ovo)." Slijedio je njega (Ebu Bišra) Sulejman od Šubeta.

PRIČAO NAM JE Minhala od Seida, od Ibnu Umera:

"Prokleo je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (onoga) ko je mrcvario (izvjesnu) životinju (živo biće, svako živo biće)." A rekao je Adij od Seida, od Ibnu Abbasa, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Hadždžadž, sin Minhala, pričao nam je Šubete, rekao je: izvijestio me je Adij, sin Sabita, rekao je: čuo sam Abdullaha, sina Jezida, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da je on zabranio (zabranjivao izvjesnu) grabežljivost i mrcvarenje.

(Pod izrazom "grabežljivost" misli se na otimanje javno silom tuđega vlasništva, a isto tako i grabljenje i pljačka ratnoga plijena prije nego se ratni plijen od strane vojnoga zapovjednika razdijeli po propisima islamskoga prava - šeri'ata. Pod mrcvarenjem misli se na odsijecanje dijelova tijela životinji koja je određena za klanje, ili je u lovu već uhvaćena, pa joj odsjeći uši, nos ili noge prije nego se konačno zakolje. Drugo je ako se loveći desi da joj se hvatajući je i gađajući je, odsiječe neki dio tijela. To nije mrcvarenje. Nego samo kada je već uhvaćena, pa joj onda odsijecati neke dijelove tijela.)

GLAVA

(izvjesnih) kokošiju (kokošaka, kokoški).

PRIČAO NAM JE Jahja, pričao nam je Veki' od Sufjana, od Ejjuba, od Ebu Kilabeta, od Zehdema Džermije, od Ebu Musa-a - misli (Ebu Musa-a) Eš'arije, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Vidio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) jede kokoši (tj. nekakve kokoši).

PRIČAO NAM JE Ebu Mamer, pričao nam je Abdulvaris, pričao nam je Ejjub, sin Ebu Temimeta, od Kasima, od Zehdema rekao je:

Bili smo kod Ebu Musa-a Eš'arije - a bilo je između nas i između ovoga plemena od Džerma (Džermovića neko, jedno) bratimljenje (pobratimstvo) - pa se donijela njemu (Ebu Musa-u neka) hrana, (a) u njemu (u tom jelu, hrani) je meso kokošiju (kokoški). A u (tom) narodu je (jedan) čovjek sjedač (tj. sjedio je jedan čovjek), crven (crvene boje), pa se nije približio njegovoj hrani. Pa je rekao:

"Približi se (i jedi), pa već sam vidio poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) jede od njega (od ovakvoga jela, da jede ovakvo jelo)." Rekao je (taj čovjek ka Ebu Musa-u u ime izvinjenja što neće da jede):

"Zaista ja sam vidio njega (taj rod životinja, tj. kokoši da) jede (taj rod životinja jede jednu, neku) stvar, pa sam brojio (računao, smatrao, tj. pa smatram) prljavim njega, pa sam se zakleo da neću jesti njega." Pa je rekao:

"Približi se, izvjestiću te, ili pričaću ti (tj. da te izvjestim, obavijestim, da ti ispričam o tome). Zaista ja sam došao Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, u nekolicini od Eš'arijevića, pa sam susreo (sreo) njega, a on je srdit, i on razdjeljuje (neku) marvu od marve (izvjesne obavezne) milostinje (zekata). Pa smo tražili tovarenje (nošenje) njemu (tj. tražili smo od njega deve koje će nas nositi, da nam dadne deve za jahanje i nošenje). Pa se je zakleo da neće nositi (natovariti) nas (tj. da nam on neće dati deve za jahanje i tovarenje, nošenje). Rekao je:

"Nema kod mene (ništa) što (bih mogao da) natovarim vas na njega (da ponese vas na njemu)." Zatim se je doveo (dotjerao) poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, plijen od deva (tj. neke ugrabljene, zaplijenjene deve). Pa je rekao (Muhamed a.s.): "Gdje su Eš'arovići? Gdje su Eš'arovići?" Rekao je (Ebu Musa): Pa je darovao nama pet deva, bijelih grba (bijelih vrhova od grba njihovih). Pa smo ostali (otišavši mi) nedaleko (doslovno: osim dalekoga, tj. na prostoru koji nije bio daleko). Pa sam rekao svojim drugovima: "Zaboravio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, svoju zakletvu. Pa tako mi Allaha zaista ako smo zanemarili poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, njegovu zakletvu (ne poštujući, tj. ako smo tražili od njega u času kada je on zanemario i bio nepažljiv na svoju zakletvu), nećemo se spasiti nikada." Pa smo se vratili ka Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa smo rekli:

"O poslaniče Allaha! Zaista mi smo tražili tovarenje tebi, pa si se zakleo da nećeš tovariti (da nećeš dati natovariti) nas (na deve), pa smo mislili da si ti zaboravio tvoju (svoju) zakletvu (jer si nas ipak darovao devama na koje smo se natovarili, na koje smo pojahali)." Pa je rekao:

"Zaista Allah, On je natovario vas (na te deve). Zaista ja tako mi Allaha, ako je htio (tj. ako hoće, ako htjedne) Allah, neću se zaklesti (zakleti, zaklinjati ni) na (jednu) zakletvu, pa vidim (poslije da je neka radnja druga) osim nje (tj. osim te radnje na koju sam se zakleo - da je druga radnja) bolja od nje, (ja neću drukčije postupiti, ili: a da neću drugačije postupiti) osim (tako da) sam došao (tj. da dođem onome poslu) koji je on bolji (koji je bolji), a razriješim se nje (zakletve sa iskupljenjem - keffaretom - što je propisano za iskupljenje zakletve)."

GLAVA

mesa (raznih vrsta mesa izvjesnih, ili: tih) konja.

PRIČAO NAM JE Humejdija, pričao nam je Sufjan, pričao nam je Hišam od Fatime, od Esme rekla je:

Zaklali smo (ispod vrata, po vrhu prsa jednoga) konja na vremenu (za vrijeme) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa smo jeli (pojeli) njega.

PRIČAO NAM JE Musedded, pričao nam je Hammad, sin Zejda, od Amra, sina Dinara, od Muhameda, sina Alije, od Džabira, sina Abdullaha, rekao je:

Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Hajbera mesa (domaćih) magaraca, a dopustio je u mesa (tih) konja (tj. dao je dopuštenje u pogledu upotrebe konjskoga mesa da se može jesti).

GLAVA

mesa (tih, ili: izvjesnih) magaraca ljudskih (tj. domaćih, pitomih).

O njemu (tj. O tome se prenio i zabilježio hadis) od Selemeta, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Sadekate, izvijestio nas (je) Abdete, od Ubejdulaha, od Salima i Nafi-a, od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice:

Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, mesa (meso izvjesnih) magaraca porodičnih (tj. domaćih, pitomih) danom Hajbera (tj. na dan Hajbera).

PRIČAO NAM JE Musedded, pričao nam je Jahja od Ubejdulaha: pričao mi je Nafi' od Abdullaha (Umerovoga) rekao je:

Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, mesa (izvjesnih) magaraca porodičnih (tj. domaćih, pitomih). Slijedio je njega (Jahja-a) Ibnul-Mubarek od Ubejdulaha, od Nafi-a. A rekao je Ebu Usamete od Ubejdulaha, od Salima. (Ili: A rekao je Ebu Usamete: Od Ubejdulaha, od Salima.)

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malik od Ibnu Šihaba, od Abdullaha i Hasena, dvojice sinova Muhameda, sina Alije, od oca njih dvojice, od Alije, bio zadovoljan Allah od njih, rekao je:

Zabranio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (izvjesno) uživanje (tj. zabranio je "brak uživanja, naslađivanja") godinom Hajbera (tj. u godini oslobođenja Hajbera) i (zabranio je te godine) mesa magaraca ljudskih (tj. pitomih).

(Brak uživanja, naslađivanja - to je privremeni brak, brak na određeno i ograničeno neko vrijeme. Veli se da se tako taj brak prozvao jer mu je cilj naslađivanje, a ne međusobno rađanje, tj. razmnožavanje i plodjenje i tome slično.)

PRIČAO NAM JE Sulejman, sin Harba, pričao nam je Hammad od Amra, od Muhameda, sina Alije, od Džabira, sina Abdullaha, rekao je:

Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, danom Hajbera (tj. na dan Hajbera) mesa magaraca, a dopustio je u mesa konja (tj. a dopustio je mesa konja).

PRIČAO NAM JE Musedded, pričao nam je Jahja od Šubeta rekao je: pričao mi je Adijj od Bera-a i Ibnu Ebu Evfa-a, bio zadovoljan Allah od njih, rekla su njih dvojica:

Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, mesa (meso izvjesnih) magaraca.

PRIČAO NAM JE Ishak, izvijestio nas je Jakub, sin Ibrahima, pričao nam je moj otac od Saliha, od Ibnu Šihaba da je Ebu Idris izvijestio njega da je Ebu Salebete rekao:

Zabranio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, mesa (izvjesnih) magaraca porodičnih (tj. domaćih, pitomih). Slijedio je njega (Saliha) Zubejdija i Ukajl od Ibnu Šihaba. A rekli su Malik, i Mamer, i Madžišun, i Junus, i Ibnu Ishak od Zuhrije:

Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (jedenje) svakoga posjednika (imaoca) očnjaka od (tih) zvijeri.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Selama, izvijestio nas je Abdulvehhab Sekafija od Ejjuba, od Muhameda, od Enesa, sina Malika, bio zadovoljan Allah od njega, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (imao slučaj da) je došao njemu (jedan) dolazač pa je rekao (taj dolazač, taj neko što je došao):

"Pojeli su se (tj. Jedu se pitomi) magarci." Zatim je došao njemu dolazač pa je rekao: "Pojeli su se (Pojedoše se izvjesni, tj. pitomi) magarci." Zatim je došao njemu dolazač pa je rekao: "Uništiše se (ti) magarci!" Pa je zapovjedio (jednome) dozivaču pa je dozivao u (tim prisutnim) ljudima (tj. pa je oglasio, razglasio među tim ljudima):

"Zaista Allah i Njegov poslanik zabranjuju njih dvojica vama mesa (izvjesnih, tj. tih) magaraca porodičnih (tj. pitomih, domaćih), pa (tj. jer) zaista ona su pogan (nečist)." Pa su se izvrnuli (prevrnuli izvjesni) lonci, a zaista oni zaista ključaju sa (tim magarećijim) mesom (u sebi koje je bilo stavljeno da se kuha).

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan, rekao je Amr: Rekao sam Džabiru, sinu Zejda:

"Tvrde da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zabranio magarce porodične (tj. domaće vrste)." Pa je rekao (Džabir Zejdov): "Već je bio (običaja da) govori to Hakem, sin Amra, Gifarija kod nas u Basri, a ali (nego) nije htio to (izvjesno) more (u znanju i nauci) Ibnu Abas (tj. nije dozvoljavao da se to pripisuje Muhamedu a.s.), i čitao je (tj. i čitao bi Ibnu Abas):

"Reci: Neću naći (tj. Ne nalazim) u (onome) što se je objavilo k meni zabranjenoga (jela)....".

(Čitanjem ovoga ajeta Ibnu Abbas je htio da dokaže da meso pitomih magaraca nije zabranjeno jesti jer nije spomenuto među onim vrstama mesa koje su u ovome ajetu nabrojane kao zabranjene.)

GLAVA

jedenja svakoga posjednika očnjaka od (svih) zvijeri (tj. GLAVA o jedenju mesa od svake zvijeri koja ima očnjake, velike, dugačke deraće zube).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malik od Ibnu Šihaba, od Ebu Idrisa Havlanije, od Ebu Sa'lebeta, bio zadovoljan Allah od njega, da je poslanik Allaha,

pomilovao ga Allah i spasio, zabranio jedenje (mesa) svakoga posjednika (imaoca) očnjaka od (svih) zvijeri (zvjerova). Slijedio je njega (Malika) Junus, i Mamer, i Ibnu 'Ujejneta i Madžišun (svi oni pričajući) od Zuhrije.

GLAVA

koža (izvjesne, ili: svake) umrle životinje (tj. GLAVA o postupku i korišćenju koža, kože od krepalih, krepanih, uginulih životinja, životinja koje nisu zaklane dok su bile još u životu, žive).

PRIČAO NAM JE Zuhejr, sin Harba, pričao nam je Jakub, sin Ibrahima, pričao nam je moj otac od Saliha, pričao mi je Ibnu Šihab da je Ubejdulah, sin Abdullaha izvijestio njega da je Abdullah, sin Abasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, izvijestio njega da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, prošao pokraj (jedne) ovce mrtve pa je rekao:

"Da li niste (tj. Zašto niste) iskoristili se sa njezinom kožom (Zašto niste iskoristili njenu kožu)?" Rekli su: "Zaista ona je mrtva (uginula, krepana)." Rekao je: "Bilo je zabranjeno (tj. Zabranilo se je) samo njezino jedenje."

PRIČAO NAM JE Hattab, sin Usmana, pričao nam je Muhamed, sin Himjera, od Sabita, sina 'Adžlana, rekao je: čuo sam Seida, sina Džubejra, rekao je: čuo sam Ibnu Abasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, (da) govori:

Prošao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pokraj (jedne) koze mrtve (krepane) pa je rekao:

"Nema na njezinu porodicu (vlasnike nikakvoga grijeha) da su se iskoristili sa njezinom kožom."

GLAVA

(izvjesnoga) mošusa (mosuša).

(Mošus ili mosuš je miris koji je izlučevina koja se luči na pupak jedne vrste košute, a košute se love, pa pošto je ovo KNJIGA o lovu, to se zbog toga ovdje spominje i taj miris.)

PRIČAO NAM JE Museded, pričao nam je Abdulvahid, pričao nam je 'Umarete, sin Ka'ka'a, od Ebu Zur'ata, sina Amra sina Džerira, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Nema (ni jednoga) od ranjenoga (muslimana koji) se rani u (ime) Allaha (tj. koji bude ranjen u borbi za Allahovu vjeru, pa da će drukčije biti s njim) osim (tako da) je došao (tj. da će doći on na) sudnjem danu, a njegova rana krvari, (njezina) boja je boja krvi, a (njezin) miris je miris mošusa (mosuša)."

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin 'Ala-a, pričao nam je Ebu Usamete od Burejda, od Ebu Burdeta, od Ebu Musa-a, bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Primjer sasjedioca (susjedioca izvjesnoga čovjeka) dobroga i lošega je kao (primjer) nosača (izvjesnoga) mošusa (mosuša) i duvača (kovačkoga) mijeha. Pa nosač mošusa

(mosuša) ili će da daruje tebi (mirisa koji on nosi), ili (doslovno: i ili) ćeš da kupiš sebi od njega, ili (i ili) ćeš da nađeš (osjetiš) od njega (neki taj) miris lijep. A duvač (kovačkoga) mijeha ili će da spali tvoje odjeće, ili (i ili) ćeš da nađeš (osjetiš ti taj neki) miris ružan (nevaljao)."

GLAVA

(o dozvoljenosti jedenja mesa toga) zeca.

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, pričao nam je Šubete od Hišama, sina Zejda, od Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Uzbunili smo (Podigli smo sa loge jednoga) zeca, a mi smo u (mjestu) Merel-Zahranu (Merruzzahranu), pa su trčali (ti) ljudi, pa su se umorili (sustali). Pa sam uzeo (tj. uhvatio) njega (ja - zec je kao imenica u arapskom jeziku ženskoga roda). Pa sam donio njega ka Ebu Talhatu. Pa je zaklao njega. Pa je poslao njegovu dva buta (kuka), ili je rekao (ono, to, ovo): njegovu dva stegna - ka Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je primio njega (kao poklon).

GLAVA

(izvjesnoga pustinjskoga jestivoga) guštera.

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, pričao nam je Abdulaziz, sin Muslima, pričao nam je Abdullah, sin Dinara, rekao je: čuo sam Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, (da) govori: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Gušter (taj izvjesni) nisam (raspoložen da) jedem njega (tj. ja ga neću jesti), a na neću zabranjivati njega (da se jede on)."

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Meslemeta, od Malika, od Ibnu Šihaba, od Ebu Umameta, sina Sehla, od Abdullaha, sina Abasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, od Halida, sina Velida, da je on unišao sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (u) kuću (sobu) Mejmunete (Mejmune), pa se donio njemu (jedan jestivi) gušter pečen (na vreloom kamenju). Pa je dao pasti k njemu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, sa svojom rukom (tj. pa je bio pružio k njemu svoju ruku). Pa je rekla neka (od prisutnih) žena:

"Izvijestite poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, za (ono, tj. o onome) šta hoće (tj. šta će on sada) da jede." Pa su rekli: "Ono (tj. To) je gušter, o poslaniče Allaha!" Pa je podigao (tj. vratio je natrag, nazad) svoju ruku. Pa sam rekao (Pa sam ga pitao): "Je li zabranjen on, o poslaniče Allaha?" Pa je rekao (Muhamed a.s.):

"Ne, a ali (tj. nego) nije bio u zemlji moga naroda (korišten, upotrebljavan, kao hrana), pa nalazim mene (sebe, tj. pa osjećam sebe da) mrzim njega (tj. da nemam volje na njega, za njega)."

Rekao je Halid: Pa sam sebi privukao njega, pa sam jeo njega (pa sam ga jeo), a poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, gleda (tj. promatra kako ja jedem).

GLAVA:

Kada je pao (upao izvjesni) miš u (izvjesno) maslo stvrdnuto (koje nije u tekućem stanju) ili rastopljeno (tj. ili u ono koje je u tekućem stanju).

PRIČAO NAM JE Humejdija, pričao nam je Sufjan, pričao nam je Zuhrija, rekao je: izvijestio me je Ubejdulah, sin Abdullaha 'Utbeta, da je on čuo Ibnu Abasa (da on) priča njemu od Mejmunete (Mejmune) da je (jedan) miš pao u (nekakvo) maslo, pa je umro (uginuo, krepo).

(Miš je imenica ženskoga roda u arapskom jeziku.)

Pa se pitao (tj. Upitan je) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, o njemu, pa je rekao:

"Bacite (Izbacite) ga, i (ono) što je okolo (oko) njega (tj. i onaj dio masla okolo upaloga miša), i jedite ga (tj. i jedite ostali dio masla)."

(Jasno je da se tu radilo o maslu koje nije bilo u tekućem stanju.)

Reklo se Sufjanu: Pa zaista Mamer priča njemu od Zuhrije, od Seida, sina Musejjeba, od Ebu Hurejreta. Rekao je: Nisam čuo Zuhriju (da) govori (da je čuo ovaj hadis i od koga drugoga) osim od Ubejdulaha, od Ibnu Abasa, od Mejmunete, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, a zaista čuo sam njega (ovaj hadis) od njega mnogo puta (više puta).

PRIČAO NAM JE Abdan, izvijestio nas je Abdullah od Junusa, od Zuhrije o (izvjesnoj) životinji (koja) umre u (koja se utopi, utuši, uguši, uquine u izvjesnom) ulju (zejtinu, zejtenu) i (izvjesnome) maslu, a ono je kruto ili nekruto (tečno, pa bilo da se radi o izvjesnome) mišu ili (nekoj drugoj životinji) osim njega (osim miša), rekao je: doprijelo (doprlo) je nama da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zapovjedio za miša (koji) je umro u maslu, pa je zapovjedio za (onaj dio masla) što je bio blizu njega (blizu miša), pa se (to) odbacilo (bacilo), zatim se je jeo (ostali dio masla toga - a to nam je doprlo) od hadisa (na osnovu pričanja) Ubejdulaha, sina Abdullaha.

PRIČAO NAM JE Abdulaziz, sin Abdullaha, pričao nam je Malik od Ibnu Šihaba, od Ubejdulaha, sina Abdullaha, od Ibnu Abasa, od Mejmunete, bio zadovoljan Allah od njih, rekla je:

Pitao se (tj. Upitan) je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, o mišu (koji) je pao u maslo, pa je rekao:

"Bacite (Izbacite) njega i (ono) što je okolo njega, i jedite ga (maslo - dakle: jedite ostalo maslo)."

GLAVA

(izvjesnoga) obilježja i (izvjesnoga) znaka u (izvjesnom, tj. životinjskom) liku (tj. licu - a to će reći: GLAVA stavljanja obilježja i znaka na lice životinje da se može razlikovati izvjesna životinja od drugih).

PRIČAO NAM JE Ubejdulah, sin Musa-a, od Hanzaleta, od Salima, od Ibnu Umera da je on mrzio da se označava (izvjesni) lik (tj. da se stavlja znak na lice), i rekao je Ibnu Umer:

Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, da se udara (lik, tj. lice živoga bića).

(A kada je zabranio da se lice udara, onda je pogotovu zabranjeno stavljati obilježje na lice, a naročito "vesm, el-vesmu", jer "el-vesmu" znači, u stvari, staviti obilježje na lice pomoću usijanoga, ugrijanoga željeza - žigosati.)

Slijedio je njega (Ubejdulaha) Kutejbete, pričao nam je 'Ankazija od Hanzaleta i rekao je: "Udara se (tj. Da se udara izvjesni) lik (tj. lice)."

("Suretun" je i slika i lik, oblik, a svakako, i lice, jer je lice to što daje pravu sliku, lik i oblik živoga bića.)

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, pričao nam je Šubete od Hišama, sina Zejda, od Enesa rekao je:

Unišao sam Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, sa (jednim) bratom svojim (da) protrlja nepce njemu (sažvakanom datulom), a on je u (jednom) toru svome.

(Izraz "mirbed" znači mjesto gdje se zadržavaju, zatvaraju deve - štala, ili tor, obor.)

Pa sam vidio njega (da) obilježava (jednu) ovcu. Mislim ga (to veli Šubete za Hišama da) je rekao: U njezine uši (tj. u uši, na uši te ovce da Muhamed a.s. stavlja obilježje sa zagrijanim, usijanim željezom - žigoše je).

(Veli se da obilježavanje koje ne učini ružnim lice, može da se izvrši, a to je samo u slučaju kada se stavlja malo neko obilježje. Po hanefijskom mezhebu u svakom slučaju je zabranjeno, ili je mekruh - mrsko-ružno-pokuđeno djelo, po licu, a po drugim dijelovima tijela, u izvjesnim prilikama, može se izvršiti, kao obilježavanje životinje koja je određena za žrtvu-kurban - na hadžu.)

GLAVA:

Kada je pogodio (tj. zadobio u ratu jedan) narod (neki ratni) plijen, pa je zaklao neki (od) njih (neke) brave (ovce) ili deve bez zapovjedi njihovih (svojih) drugova, neće se jesti (doslovno: nisu se jele te ovce-bravi i te deve) zbog hadisa Rafi-a od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

A rekao je Tavus i 'Ikrimete o zaklanoj životinji (izvjesnoga) kradljivca: "Odbacite (Bacite) njega (tj. Bacite to meso)."

PRIČAO NAM JE Musedded, pričao nam je Ebul-Ahvas, pričao nam je Seid, sin Mesruka, od 'Abajeta, sina Rifa'ata, od njegovoga oca, od njegovoga djeda Rafi'a, sina Hadidža, rekao je: Rekao sam Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio:

"Zaista ćemo mi sutra susresti (izvjesnoga) neprijatelja, a nisu sa nama noževi?" Pa je rekao: "Što je dalo proliti (tu) krv (Što prolije tu krv prilikom klanja) i spomenulo se je ime Allaha, pa jedite (to meso), dok (god to oruđe, ili ako to oruđe s kojim se kolje) nije bio zub (nije zub), a ni nokat. A ispričaću vam o tome. Što se tiče zuba, pa (to) je kost. A što se tiče nokta, pa noževi Abesinaca su (to)."

I proturili su se naprijed brzaci (tj. prvi dijelovi tih) ljudi, pa su pogodili (tj. zaklali su neki dio) od (tih ratnih) plijenova (od tog ratnog plijena), a Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, je (bio) u zadnjem (dijelu tih) ljudi, pa su uspravili (namjestili su) lonce (tj. oni prvi što su bez pitanja poklali neke životinje iz ratnoga plijena, već su bili postavili lonce da se kuha meso). Pa je zapovjedio za njih (za te lonce Muhamed a.s.) pa su se dali izvrnuti (prevrnuti, tj. proliti - dakle: prevrnuti su te lonce po naredbi Muhameda a.s. i prolili su to što je bilo u loncima).

I razdijelio je između njih (ratni plijen), i izjednačio je (jednu) devu sa deset ovaca. Zatim je pobjegla (odbjegli jedna) deva (kamila) od prvih dijelova (četa tih) ljudi, a nije bilo sa njima konjaništvo (tj. a nisu imali ni jednoga konja da ga pojašu, pa da stignu tu devu i da je vrate), pa je gađao (tj. ustrijelio) nju (jedan) čovjek sa strijelom, pa je zadržao (zastavio, zaustavio tako) nju Allah. Pa je rekao (Muhamed a.s.):

"Zaista za ove životinje su (tj. Zaista ove životinje imaju neke svoje jedinke) podivljale (koje) su kao podivljale (od te prave) divljači (podivljale su, podivljaju kao prava divljač). Pa šta (tj. Pa koja) je učinila (koja učini) od njih ovo (ovako, tj. Pa koja podivlja), pa učinite (i vi s njom) slično ovome (što je sada učinjeno, tj. ustrijelite je kao divljač)."

GLAVA:

Kada je pobjegla deva za narod (tj. Kada je pobjegla deva jednom narodu, jednim, nekim ljudima), pa je gađao nju neki (od) njih sa strijelom, pa je ubio nju, pa je htio njihovo dobro (tj. pa je htio s tim postupkom da im učini dobro, a ne štetu), pa ono je (tj. pa to takvo postupanje je) dozvoljeno zbog vijesti Rafi-a od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Selama, izvijestio nas je Umer, sin Ubejda, Tunafisija od Seida, sina Mesruka, od Abajeta, sina Rifa'ata, od njegovoga djeda Rafi'a, sina Hadidža, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Bili smo sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, u (tj. na jednom) putovanju, pa je pobjegla (jedna) deva od (tih) deva. Rekao je (dalje): Pa je gađao nju (jedan) čovjek sa strijelom, pa je zadržao (zaustavio) nju (tu devu). Rekao je: Zatim je rekao:

"Zaista je za njih (tj. u njih ima nekih jedinki) podivljalih kao podivljale (divlje od prave te) divljači. Pa što je (tj. Pa koja je takva da je) savladalo vas od njih (njevino hvatanje, tj. Pa koju ne možete nadvladati i uhvatiti), pa napravite (učinite) s njom ovako (tj. ustrijelite je)." Rekao je: Rekao sam:

"O poslaniče Allaha! Zaista mi budemo (bivamo) u (tim izvjesnim) vojnama (ratovima) i (izvjesnim) putovanjima, pa hoćemo da zakoljemo (životinju za hranu našu), pa neće biti (tj. pa ne budu nikakvi) noževi (uz nas)?" Rekao je: "Uništi (tj. Zakolji upotrebljavajući svako oruđe ono) što je dalo proliti (tu) krv, ili prolila se je (prolije se krv pomoću njega - toga oruđa), i (ako) se je spomenulo ime Allaha, pa jedi, osim (oruđa

izvjesnoga) zuba i nokta, pa (jer) zaista zub je kost, a nokat je nož (odnosno: a nokti su noževi) Abesinaca."

GLAVA

jedenja (izvjesnoga) prinuđenoga (prisiljenoga) zbog Njegovoga govora, uzvišen je: "O (vi) koji ste vjerovali (koji vjerujete), jedite od lijepih (onih jela, hrana) što Smo opskrbili vas, i zahvaljujte Allahu, ako ste bili (takvi da) Njega obožavate. Zabranio je vama samo (izvjesnu životinju) umrlu (uginulu, mrljinu), i (izvjesnu) krv, i meso (svake) svinje i što se je podvikivalo s njim (tj. nad njim prilikom klanja da se kolje) za (nekoga drugoga, u ime nekoga drugoga) osim Allaha, pa ko se je prinuždio (prisilio da to jede) ne bivajući obijesnim i ne trčeći (tj. ne prelazeći granicu nužde - a to će reći: ne pretjeravajući u jedenju toga, ne prejedajući se), pa nema (nikakva) grijeha na njega (nema grijeha njemu)....". I rekao je: "..... pa ko se je prinuždio (prisilio) u gladi (tj. zbog neke gladi) ne skrećući za grijeh (ne skrećući na tu hranu zbog toga da učini grijeh), pa zaista Allah je veliki opraštač, milostiv mnogo". I Njegov govor (je o tome, ili: GLAVA Njegovoga govora): "Pa jedite od (onoga) što se je spomenulo ime Allaha nad njim, ako ste bili u Njegove ajete vjernici. I šta je vama da nećete jesti od (onoga) što se je spomenulo ime Allaha nad njim, a već se je rastavilo (jasno) vama što se je zabranilo na vas (tj. vama), osim (onoga) što ste se prinuždili (prisilili) k njemu, i zaista mnogo (od ljudi) zaista zavodi sa svojim strastima bez znanja (ikakvoga), zaista tvoj Gospodar, On je znaniji o (onima) koji čine nepravdu (ili neprijateljstvo)". I Njegov govor (ili: I GLAVA Njegovoga govora), veličajan je i visok je: "Reci: Neću naći (tj. Ne nalazim) u (onome) što se je objavilo k meni zabranjenoga (jela) na kušača (tj. za nekoga kušača, jedača koji) kuša njega (tj. ni za jednoga koji kuša i jede hranu ikakvu) osim da bude (osim ako bude ta hrana) umrla (uginula) životinja, ili krv prolivena (izlivena), ili meso svinje, pa (tj. jer) zaista ono je poganština (nečist, nečisto), ili pokvarenost (griješna hrana što) se je podvikivalo (uzvikivalo da se kolje) za (tj. u ime nekoga drugoga) osim Allaha s njim (nad njim), pa ko se je prinuždio (prisilio) na bivajući obijesnim (obijestan koji hoće da zadovolji svoju strast, uživanje) i ne trčeći (ne prelazeći granicu nužnosti i potrebe), pa zaista tvoj Gospodar je veliki opraštač, mnogo milostiv."

Rekao je Ibnu Abbas (tumačeći riječ "mesfuhan" da ona znači što i riječ): "Muherakan" (proliven, izliven).

I rekao je (Uzvišeni Allah još dalje): "Pa jedite od (onoga) što je opskrbio vas Allah (ono što je) dozvoljeno lijepo (tj. dozvoljenu i lijepu hranu), i zahvaljujte (na) blagodati Allaha, ako ste bili (takvi da) Njega obožavate. Zabranio je na vas (Zabranio je vama) samo umrlu (uginulu) životinju, i krv (izvjesnu), i meso (svake) svinje i što se je podvikivalo (uzvikivalo) za (tj. u ime nekoga drugoga) osim Allaha s njim (tj. nad njim kada se je klalo), pa ko se je prinuždio ne bivajući obijesnim i ne trčeći (ne prelazeći granicu nužde), pa zaista Allah je veliki opraštač, mnogo milostiv."